



GÖBEKLİTEPE

A STRIKING EXAMPLE OF THE FIRST NEOLITHIC SETTLEMENTS

Göbeklitepe dating back to 11,500 years ago is located near Örencik village, 15 km northeast of Şanlıurfa province. Home to earliest vestiges about belief in the world, Göbeklitepe is one of the most important known centres of Neolithic Age.

Communities who lived in this primeval marvel, passed from hunting-gathering to sedentism and built monumental megalithic structures. The T-shaped limestone pillars set in the middle of the structures are one of the first manifestations of human-made monumental architecture. The monuments are believed to be used in social events and rituals.

Some structures are up to 20 metres in diameter, where terraces stretch along the walls and T-shaped and equally spaced stelae are installed in the middle.

In the centre of 12 stelae around, there are two other stelae whose weight reaches 15 tons. The steles, some of which are 5.50 metres high, are decorated as if they were mythological representations: depictions of wild animals, geometrical figures, and few abstract depictions of humans.

Inscribed on the UNESCO World Heritage List in 2018, the mysterious and impressive Göbeklitepe promises its visitors a time-travel into the most unknown periods of human history.



ERKEN DÖNEM NEOLİTİK YERLEŞİMLERİNE ÇARPICI BİR ÖRNEK

Günümüzden 11.500 yıl öncesine tarihlenen Göbeklitepe, Şanlıurfa ilinin 15 kilometre kuzeydoğusunda yer olan Örencik köyü yakınlarında bulunmaktadır. Dünyada inançla ilgili en eski, en anıtsal kalıntıların olduğu yer olan Göbeklitepe, yenitaş çağının bilinen en önemli merkezlerindendir.

Göbeklitepe'de, avcı-toplayıcı gezgin yaşamdan yerleşik hayatı geçen topluluklar yaşamış, anıtsal yapılara imza atmıştır. Yapıların içerişine yerleştirilen T-büçümlü, kireçtaşından yapılmış dikilitaşlar, insan elinden çıkma anıtsal mimarının ilk örneklerindendir. Bu anıtlar toplumsal etkinliklerde ve ritüellerde kullanıldığına inanılmaktadır.

Çapı yer yer 20 metreye ulaşan, kayalara oyulmuş yuvarlak planlı yapıların içerisinde duvar boyunca giden sekiler, yapıların orta yerlerinde T-büçümlü eşit aralıklarla yerleştirilmiş dikilitaşlar bulunur.

Çevredeki 12 dikilitaşın ortasında kenardakilere göre daha yüksek yapılmış, ağırlıkları 15 tona ulaşan iki dikilitaş mevcuttur. Bazlarının yüksekliği 5,5 metreye ulaşan dikilitaşların üzerinde, adeta bir mitolojik anlatımı yansitan yabani hayvan betimlemeleri, geometrik motifler ve az sayıda insan betimlemeleri görülmektedir.

2018 yılında UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne eklenen, gizemli ve etkileyici Göbeklitepe, ziyaretçilerine insanların tarihinin en az bilinen dönemlerinden birine bir zaman yolculuğu vadetmekte.

KARAHANTEPE - ŞANLIURFA

TAS TEPELER

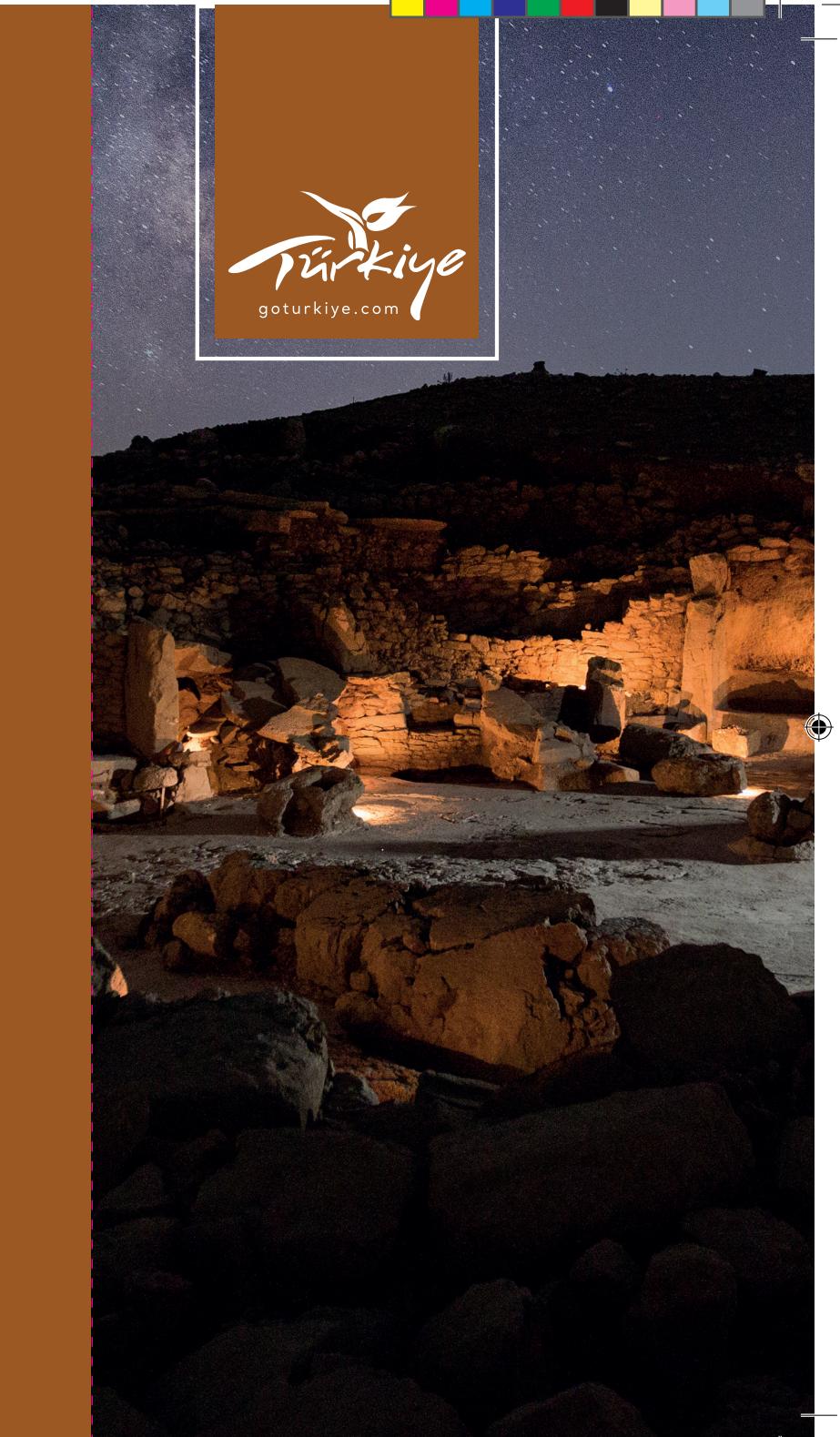
The Land of Great Transformation

Büyük Dönüşümün Toprakları

REPUBLIC OF TURKEY MINISTRY OF CULTURE AND TOURISM

Türkiye
goturkiye.com

www.goturkiye.com





DID YOU KNOW THAT?

As far as we know, Taş Tepeler region is the first example of sedentism and social union on Earth.

12,000 years ago, this period of transformation where shelters become houses and real villages appear.

In Taş Tepeler, human beings experimented examples of organized labour and specialisation the first time.

It is believed monumental megalithic structures were communal spaces where people gathered.

Sedentism engendered new methods for food purveyance and storage. Human beings developed skills to store and supply stored food in the region.

During the later stages of the period, new eating habits caused the production of terracotta bowls, and dishes cooked in sauce became a new element of nutrition. For the very first time, humans were able to use utensils and conduct basic trade.

BUNLARI BİLİYOR MUYDUNUZ?

Bilindiği kadarıyla TAŞ TEPELER, dünya üzerindeki ilk yerleşik yaşam ve sosyal topluluk örneklerine ev sahipliği yapar.

12.000 yıl önce, barınağın konuta dönüştüğü, gerçek köylerin ortaya çıktıığı süreç başlar.

Bölge aynı zamanda organize iş gücünün, uzmanlaşmanın ilk örneklerini barındırır.

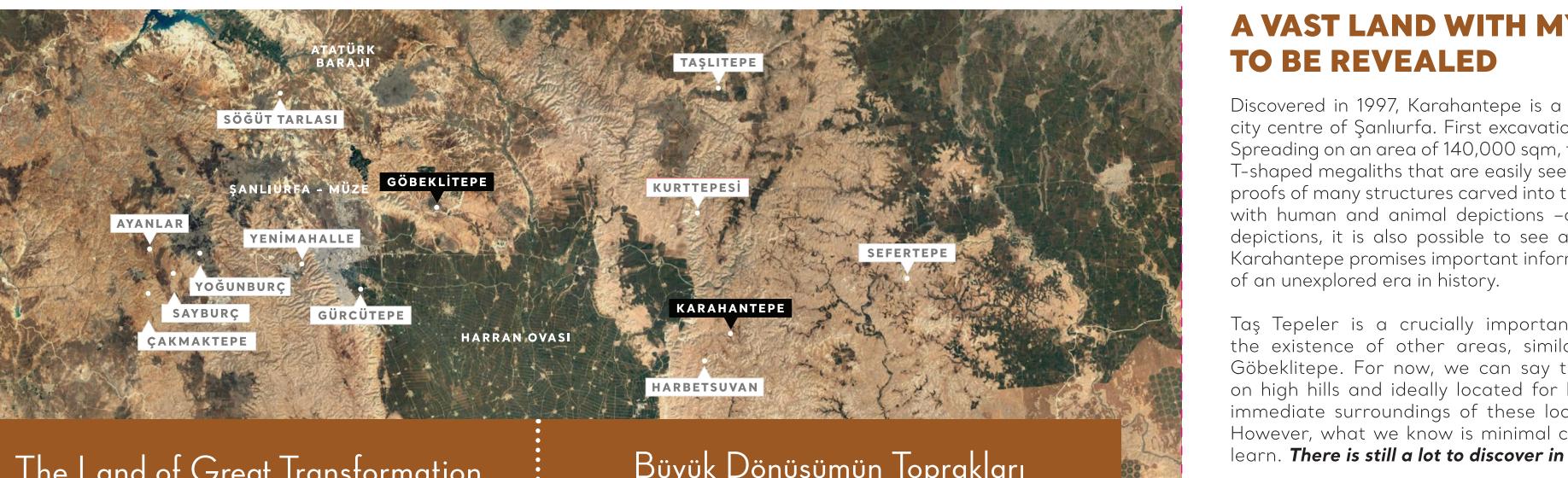
Taş Tepeler'de bulunan anıtsal yapıların insanların bir araya geldiği komünal mekanlar olduğuna inanılmaktadır.

Yerleşik yaşam beraberinde yeni besin elde etme ve saklama stratejilerini de getirmiştir. İnsanlar bölgede yiyecek saklama ve tedarik becerileri geliştirmiştir.

Dönemin ileri aşamalarında yeni besin alışkanlıklarını pişmiş toprak kapların üretimini de beraberinde getirmiştir, sulu aş beslenmede yeni bir girdi olarak ortaya çıkmıştır. Bölge böylece, insanoğlun ilk kap kâcak kullanımını ve temel ticaret girişimleri gerçekleştirme becerisine sahne olmuştur.



TAŞ TEPELER



The Land of Great Transformation

Büyük Dönüşümün Toprakları

LAST HUNTER-GATHERERS, FIRST SETTLERS

Covering an area of 200 km from one end to the other, Taş Tepeler is an Anatolian and Upper Mesopotamian region which hosted the earliest settled communities. With a twelve-thousand-year-old history, the region was the stage of an important transformation in world history – the transformation that took us from hunter-gatherer lifeways to the first sedentism, new dietary habits and a new way of life during Neolithic era.

Göbeklitepe's history traces to 9600 BCE and reflects an uninterrupted period of 1500 years.

This time frame refers to neither one place, nor a given moment: the process had happened in a vast region and had remained dynamic for a long time. Anatolia is the place where today's civilisation was born. It is also the place par excellence where humans established the first long-haul commercial relations, tried to tame animals and to do agriculture, founded villages for the first time, and built the world's oldest monumental structures. All these constitute also the most important features of modern human life.

DÜNYANIN SON AVCILARI, İLK YERLEŞİKLERİ

Anadolu'nun ve Yukarı Mezopotamya'nın yerleşik hayatı geçen en eski topluluklarına ev sahipliği yapan Taş Tepeler, bir uçtan diğerine 200 kilometrelük bir alana yayılıyor. Bölge, 12 bin yıllık geçmişiyle insanların tarihinin en önemli dönüştürülerinden birine sahne olmuş. Söz konusu dönüşüm, Neolitik çağda avcı-toplayıcılıktan yerleşik hayatı, yeni beslenme alışkanlıklarına, birçok yönüyle yeni bir yaşam biçimine geçişini içermiştir.

Göbeklitepe'nin tarihi MÖ 9600'lere kadar uzanıyor ve yaklaşık 1500 yıllık bir süreci kesintisiz olarak yansıtıyor.

Bu zaman dilimi ne tek bir yeri ne de tek bir anı ifade ediyor: söz konusu olan geniş bir coğrafyada gerçekleşen ve dinamizmini uzun bir süre koruyan bir süreç. Anadolu, günümüz medeniyetlerinin doğduğu yer olmakla kalmamış, aynı zamanda uzun mesafeli ticaretin gerçekleştiği, hayvan evcilleştirme ve tarım denemelerinin yapıldığı ilk kez köylerin kurulduğu ve dünyadın en eski anıtsal yapılarının inşa edildiği yer olmuş. Bütün bu unsurlar, aynı zamanda modern insan yaşamının en önemli öğeleri.

KARAHANTEPE

A VAST LAND WITH MYSTERIES TO BE REVEALED

İlk kez 1997 yılında keşfedilen Karahantepe, Şanlıurfa kent merkezine 55 kilometre mesafede yer alır. Alandaki kazilar 2019 yılında başlamıştır. 140 bin metrekarelik bir alana yayılan Karahantepe'de 250'yi aşkın dikilitaş yüzeyde görmek mümkün. Alanda anakayanın içerisinde oyulmuş onlarca yapının varlığını kanıtlayan bu dikilitaşların yüzeyleri insan ve hayvan tasvirile bezenmiş. Karahantepe'de, Göbeklitepe'de önce çıkan hayvan betimlerinin yanı sıra daha çok insan betimleri ile karşılaşıyoruz. Karahantepe kazları, tarihin henüz aydınlatılmamış bir döneminin gizemini çözerek önemli bilgiler sunmayı vadediyor.

Taş Tepeler, bizlere, Göbeklitepe ile çağdaş ve benzer özellikler taşıyan başka yerler olduğunu kanıtlıyor. Şimdi bu yerlerin tamamının yüksek tepeler üzerinde, avcılık için ideal alanlarda olduğunu söylemek mümkün. Bu alanların yakını çevresinde bulunan av yerleri de bu görüşü destekliyor. Ancak bildiklerimiz, öğreneceğimizin henüz çok küçük bir kısmı.

Bu büyüleyici alanda keşfedilmeyi bekleyen çok şey var!

KEŞFEDİLMESİ BEKLEYEN BİR MİRAS

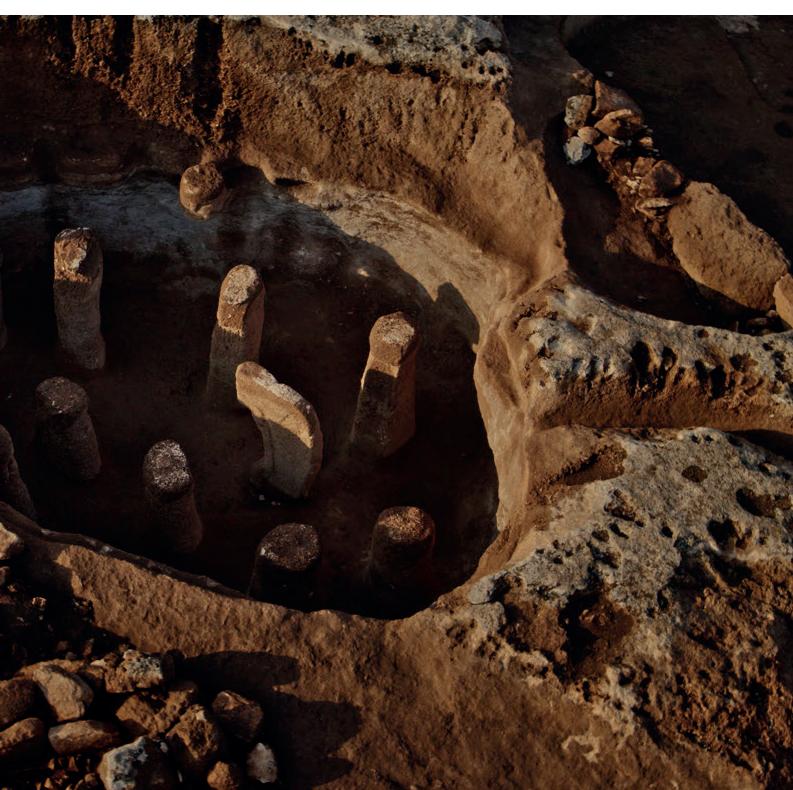
A two-day trip to Şanlıurfa gives the chance to visit the twelve main sites to explore the earliest settlements of mankind. Some of these big and small sites are now excavation sites that will enlighten a crucial yet little-known period of history.

GÖBEKLİTEPE
KARAHANTEPE
HARBETSUVAN

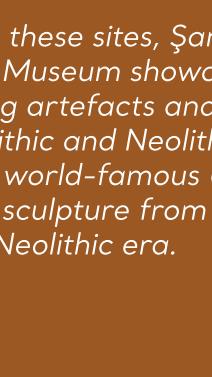
GÜRCÜTEPE
KURTTEPESİ
TAŞLİTEPE

SEFERTEPE
AYANLAR
YOĞUNBURÇ

SAYBURÇ
ÇAKMAKTEPE
YENİMAHALLE



In addition to these sites, Şanlıurfa Archaeology Museum showcases some stunning artefacts and items from Palaeolithic and Neolithic eras including the world-famous Urfa Man – a limestone sculpture from the Pre-Pottery Neolithic era.



Bu yerleşim yerlerine ek olarak, Şanlıurfa Arkeoloji Müzesi, Paleolitik ve Neolitik çağlardan pek çok etkileyici buluntu ve eşya ev sahipliği yapıyor. Bu buluntular arasında, Çanak Çömleklerden Neolitik çağ'a limeston heykeli yer almaktadır.

Şanlıurfa kentine yapılacak iki günlük bir seyahat, tarih severlere insanlığın en eski yerleşim yerlerinden birini keşfetme olsunu veriyor. Günümüzde kazı çalışmalarının sürdürdüğü bu irili ufaklı 12 yerleşim yeri, dünya tarihinde hayatı önem taşıyan ancak çok az bilinen bir döndeme ışık tutacak.

GÖBEKLİTEPE
KARAHANTEPE
HARBETSUVAN

GÜRCÜTEPE
KURTTEPESİ
TAŞLİTEPE

SEFERTEPE
AYANLAR
YOĞUNBURÇ

SAYBURÇ
ÇAKMAKTEPE
YENİMAHALLE

